Lieta Nr. C16117113

Arhīva Nr. C-0473-14

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Jēkabpilī 2014.gada 27.augustā

Jēkabpils rajona tiesas tiesnese L. Bārbale, izskatotrakstveida procesā civillietu **SIA „Procents"** maza apmēraprasībā pret **/pers. B/** par naudas piedziņu,

konstatēja:

prasītājs SIA „Procents" (turpmāk - Prasītājs) iesniedzis tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. B/ (turpmāk - Atbildētājs) par naudas piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2008.gada 10.oktobrī Atbildētājs Prasītāja mājas lapā www.procents.lv aizpildījis reģistrācijas formu, apliecinājis, ka piekrīt Kredītlīguma noteikumiem (Kredīta līguma kopējie noteikumi, kuru PROST kods ir 17F2 76A5 164B BB16 C0EA 80AD 2A82 17BC) (turpmāk - Noteikumi) un apstiprināja reģistrāciju, un no sava konta /konta numurs/ uz Prasītāja kontu AS „Swedbank" LV32HABA0551021570204 veicis reģistrācijas maksājumu 1 LVL apmērā. Atbildētāja reģistrācija notikusi Prasītāja mājaslapā, aizpildot Reģistrācijas formu, kura bijusi pieejama mājaslapā www.procents.lv sadaļā „Reģistrācija". Pēc šīs reģistrācijas formas aizpildīšanas automātiski Kreditora pārvaldīšanas sistēmā *CreditOnline* izveidojies dokuments *„Klientu profili",* kur parādās Atbildētāja reģistrācijas gaitā norādītā informācija: personas kods, elektroniskā pasta adrese, mobilā tālruņa numurs.

2008.gada 10.oktobrī Atbildētājs Prasītāja kontā ir ieskaitījis 1 LVL, maksājumā mērķī norādot: «Apstiprinu reģistrāciju Nr.PROREG000500 un kopējos līguma noteikumus, kuru PROST kods ir 17F2 76A5 164B BB16 C0EA 80AD 2A82 17BC, kas ticis uzskatīts par Atbildētāja piekrišanas apliecināšanu Kredītlīguma noteikumiem.

Atbildētājs izvēlējies kredīta nosacījumus, tos apstiprinājis, saņēmis no Prasītāja Kredītu nosacījumus apstiprinošu īsziņu. Prasītājs 2008.gada 13.oktobrī pārskaitījis pieprasīto kredītu 80 LVL apmērā uz Atbildētāja norādīto bankas kontu, nosakot atmaksas termiņu 28 dienas, kas ir līdz 2008.gada 11.novembrim, un procentus par Kredīta lietošanu (Kredīta maksu), kas par 28 dienām ir 24 LVL saskaņā ar Noteikumu 3. punkta „Līguma slēgšanas kārtība" apakšpunktiem 3.2.2. - 3.2.6.

Atbildētājs nav veicis nevienu iemaksu Kredīta summas atmaksai. Tādējādi, Atbildētājs uz prasības iesniegšanas dienu nav atmaksājis Prasītājam parāda pamatsummu 80 LVL.

Atbildētājs savas saistības, saskaņā ar minētajiem Noteikumiem, noteiktajā termiņā nav izpildījis. Līdz ar to, saskaņā ar Noteikumu 8. punktu „Noslēguma noteikumi", apakšpunktu 8.2., 8.2.1., 8.2.2., 8.2.3., 8.5., Prasītājs nosūtījis vairākus brīdinājumus īsziņu veidā uz Atbildētāja norādīto telefona numuru, kā arī uz norādīto elektroniskā pasta adresi. Atbildētājs nav paziņojis Prasītājam par adrešu maiņu (ja tāda ir notikusi), nav reaģējis uz Prasītāja nosūtītajiem brīdinājumiem un līdz prasības iesniegšanai tiesā neuzskatījis par vajadzīgu doto aizdevumu atmaksāt norādītajā termiņā, kā arī nav centies vienoties ar Prasītāju par citiem atmaksas termiņiem.

Līdz ar to Prasītājs, saskaņā ar Noteikumu 5.1. punktu uzsācis aprēķināt kavējuma naudu (līgumsodu) 2 % apmērā no laikā neapmaksātās Kredīta summas par katru nokavēto dienu. Atbildētājs ir kavējis 1847 dienas (no 2008.gada 12.novembra līdz 2013.gada 2.decembrim), un kavējuma nauda tikusi aprēķināta 2955,20 LVL apmēra, bet tā kā aprēķinātais līgumsods ir tik nesamērīgi liels, Prasītājs to samazinājis līdz divkāršam parāda pamatsummas apmēram 160 LVL un lūdz to piedzīt no Atbildētāja.

Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu un Noteikumu 2.1. punktu Atbildētājam ir pienākums maksāt arī nolīgto Kredīta procentu summu (kredīta maksu) par kredīta izmantošanu. Ņemot vērā, ka Prasītājs ar Atbildētāju vienojušies, ka Kredīta procentu summa par kredīta pamatsummas pagarinājumu ir 24 LVL par 28 dienām, taču Atbildētājs nav veicis nevienu iemaksu Kredīta procentu atmaksai, tad

Atbildētāja kredīta procentu parāds ir 1607,14 LVL (par periodu no 2008.gada 13.oktobra līdz 2013.gada 2.decembrim). Bet sakarā ar to, ka procentu pieaugums nedrīkst būt lielāks par pamatsummu, Prasītājs lūdz piedzīt no Atbildētāja Aizdevuma procentu summu 80 LVL apmērā.

Prasītājs norādījis, ka Atbildētāja parāds uz prasības iesniegšanas dienu sastāda Ls 320,kas sastāv no:

1) kredīta parāda 80 LVL,

2) procentiem 80 LVL,

3) līgumsoda 160 LVL,

Pamatojot prasību ar Civillikuma 1425., 1587., 1588., 1716., 1720., 1753., 1756., 1764., 1779., 1843., 1934., 1943., 1946. pantu, Prasītājs lūdz piedzīt no Atbildētāja visu prasības summu Ls 320 un visus tiesāšanās izdevumus, kā arī lūdz noteikt Prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no Atbildētāja likumiskos 6 % gadā no neatmaksātās kredīta summas 80 LVL, sākot ar sprieduma spēkā stāšanās brīdi. Prasītājs lūdz lietu izskatīt rakstveida procesā.

2013.gada 10.decembrī Atbildētājam saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta pirmo daļu tika nosūtīts prasības pieteikuma noraksts, nosakot termiņu aizpildītas paskaidrojuma veidlapas par prasību iesniegšanai tiesā līdz 2014. gada 10.janvārim. Dokumenti Atbildētājam netika izsniegti un saņemti atpakaļ tiesā.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Par lietas izskatīšanu rakstveida procesā Atbildētājam tika paziņots Civilprocesa likuma noteiktajā kārtībā – ievietojot publikāciju oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" /datums/(laidienā Nr. 99) (lietas 38.lapa).

Ņemot vērā, ka lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem paziņots 2014.gada 10.maijā, nosūtot pusēm paziņojumu (lietas 35. ? 36. lapa).

Novērtējusi rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota, bet apmierināma daļēji, un proti: pilnībā apmierināms prasījums daļā par galvenā parāda un līgumisko procentu piedziņu, bet prasībā par līgumsoda piedziņu apmierināma daļēji.

Lietā nepastāv strīds par to, ka Līgums noslēgts tiesīgi, līdz ar ko, saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, tas uzliek līdzējiem par pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma.

Ar lietā iesniegtajiem 2008.gada 10.oktobra Kredīta līguma kopējiem noteikumiem (lietas 11. – 12.lapa), Kredīta nosacījumiem (lietas 13.lapa) un maksājuma uzdevumu Nr.87 (lietas 18.lapa), Prasītājs pierādījis Atbildētāja parādsaistību esamību.

Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis. Tiesai nav pamata apšaubīt pamatparāda 80 LVL apmēru, jo Atbildētājs tiesā nav iesniedzis parāda samaksas pierādījumus.

Saskaņā ar Civillikuma 1756. panta noteikumiem pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Civillikuma 1753. pants nosaka, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844. pants) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Civillikuma 1763. panta 1. punkts nosaka, ka procentu pieaugums apstājas: 1) kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Tādējādi, ņemot vērā to, ka aizdevuma pamatsumma ir 80 LVL, tiesa atzīst, ka procenti par aizdevuma lietošanu un kredīta atmaksas kavējumu piedzenami kredīta pamatsummas apmērā, tas ir 80 LVL apmērā, kā to lūdz arī Prasītājs.

Turklāt Prasītājs lūdz piedzīt no Atbildētāja līgumsodu 160 LVL apmērā par maksājumu termiņa neievērošanu, par laika periodu no 2008.gada 12.novembra līdz 2013.gada 2.decembrim (prasības pieteikuma sastādīšana).

Kā izriet no prasības summas aprēķina, Prasītājs ir aprēķinājis līgumsodu 2955,20 LVL apmērā par 1847 dienām, samazinot to līdz 160 LVL.

Pušu noslēgtajā Līgumā paredzēts līgumsods par maksājumu termiņa neievērošanu, proti, par Līguma nepildīšanu īstajā laikā, paredzot Atbildētājam gan samaksāt parādu, gan līgumsodu.

Tādējādi prasība par līgumsoda piedziņu celta pamatoti.

Prasītājs līgumsodu aprēķinājis par visu kavējuma periodu līdz dienai, kad sastādīts prasības pieteikums, samazinot to līdz divkāršam parāda pamatsummas apmēram.

Līgums noslēgts 2008.gada 10.oktobrī, līdz ar ko, vērtējot prasījumu par līgumsoda piedziņu, tiesa saskaņā ar Civillikuma 3.pantu piemēro līgumsodu reglamentējošās Civillikuma normas, kas bija spēkā līdz 2013. gada 31. decembrim.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

Puses 2008. gada 10. oktobrī noslēgtajā Līgumā punktā 5.1. paredzējušas līgumsodu Civillikuma 1716. panta izpratnē par līguma neizpildi vai nepienācīgu izpildi.

Saskaņā ar Civillikuma 1720. panta 2. punktu, kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu.

Saskaņā ar Kredīta līguma 5.1. punktu puses vienojās, ka ja kredīta ņēmējs neveic kredīta atmaksu kredīta atmaksas dienā, tas maksā kreditoram līgumsodu 2 % apmērā no laikā nesamaksātās kredīta summas par katru nokavēto dienu.

Kredīta līguma 5.3. punktā noteikts, ka ja kredīta ņēmējs savlaicīgi neatmaksā kredītu vai tā daļu un /vai kredīta maksājumu ilgāk nekā astoņpadsmit kalendāra dienas no kredīta vai tā daļas atmaksas dienas, kredīta ņēmējs papildus maksā kreditoram līgumsodu 20 LVL.

Saskaņā ar Civillikuma 1717. panta otro daļu līgumsoda apmērs nav ierobežots , tas konkrētajā gadījumā ir ticis ierobežots ar pamatparāda apmēru, taču tas neizslēdz līgumsoda apmēra vērtēšanu, ievērojot Civillikuma 1. pantā noteikto labas ticības principu, samērīguma principu. Uz šādu tiesas pienākumu norādīts judikatūrā, un konkrēti - Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2008. gada 14. maija spriedumā lietā SKC -212/2008.

Judikatūrā atzīts, ka jautājums par līgumsoda apmēru izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civillikuma 5.pantā noteikto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2008. gada 14. maija spriedumā lietā SKC-212/2008).*

Turklāt Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments 2011.gada 12.janvāra spriedumā, lietā SKC-25/2011, kurā vērtēts līgumsods 1% apmērā, atzinis, ka līgumsods, saskaņā ar Civillikuma 1716. pantu ir pametums, ko kāds uzņemas ciest sakarā ar savu saistību, ja viņš šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Piemērojot šo tiesību normu burtiski līgumā noteiktajam līgumsoda apmēram- viens procents no savlaicīgi nesamaksātā summas par katru nokavēto dienu, jānonāk pie secinājuma , ka parādnieks labprātīgi uzņēmies ciest sekas, kas, ja nokavējums būtu viens gads, matemātiskā izteiksmē gandrīz četras reizes pārsniedz pamatparādu. Vērtējot to pēc ekonomiskās būtības, jākonstatē, ka parādnieks uzņēmies nevis konkrēti izmērāmu "pametumu'', bet maksājumu, kas var augt līdz bezgalībai. Senāta ieskatā, likumā nevar būt ietverta šāda līgumsoda būtība, jo, kaut arī Civillikums neaizliedz līgumsoda noteikšanu procentuālā izteiksmē, ir jābūt tā saprātīgām robežām, kuru noteikšana attiecīgos ekstremālos gadījumos kļūst par tiesas kompetenci, lietojot par mērauklu taisnīguma un samērīguma principus.

Judikatūrā ir pausta arī atziņa, ka līgumsodam ir akcesoras saistības raksturs un neraugoties uz Civillikuma 1587.panta kategoriskumu, arī tā piemērošanai var būt izņēmumi (..). Gadījumos, kad no lietas apstākļiem secināms, ka līgumsods pēc tā apmēra, salīdzinot ar iespējamiem pārkāpumiem aizraisītiem zaudējumiem, veic galvenokārt sodīšanas funkciju, tā piemērošana vērtējama atbilstoši vispārējiem sodīšanas rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanas principiem, tostarp soda samērīguma un taisnīguma principiem.

Izvērtējot līgumsoda samērīgumu, tiesa atzīst, ka līgumsods konkrētajā gadījumā ir izteikti sodošs raksturs. Lai arī Prasītājs lūdz piedzīt līgumsodu divkāršā neatmaksātā pamatparāda apmērā, tiesa atzīst, ka līgumsods šādā apmērā nav samērīgs un ir pamats tā samazināšanai līdz tiesas ieskatā saprātīgam apmēram.

Tiesa atzīst, ka šajā gadījumā par saprātīgu un samērīgu ir atzīstams līgumsods nevis divkāršā pamatparāda apmērā, bet gan 15 *euro* apmērā.

No lietās materiāliem secināms, ka ne līdz prasības celšanas dienai tiesā, ne līdz prasības izskatīšanai tiesā Atbildētājs parādu nav samaksājis, iebildumus pret prasību nav cēlis.

Atbilstoši Eiropas Savienības Ekonomisko un finanšu jautājumu padomes 2013.gada 9.jūlija lēmumam par Latvijas uzņemšanu eirozonā ar 2014.gada 1.janvāri un *Euro*ieviešanas kārtības likuma 6.panta otrās daļas un 7.panta pirmās daļas noteikumiem no atbildētāja piedzenamās summas konvertējamas *euro.*

Euro ieviešanas kārtības likuma 4. pantā noteikts, ka sākot ar *euro* ieviešanas dienu, latos izteiktu iesākto, bet nepabeigto (neizpildīto) tiesisko instrumentu kopsummu konvertē *euro*, ievērojot Padomes noteikto maiņas kursu un šā likuma 6.pantā noteiktos noapaļošanas principus.

Atbilstoši minētajam Eiropas Savienības Ekonomisko un finanšu jautājumu padomes 2013.gada 9.jūlija lēmumam par Latvijas uzņemšanu eirozonā neatsaucami fiksētais pārejas kurss no lata uz *euro* ir 1 *euro* =0,702804 LVL.

Tādējādi, tiesa atzīst, ka Prasītāja prasība apmierināma daļēji: pilnībā piedzenot pamatparādu 113,83 *euro* (80 LVL) apmērā un procentus 113,83 *euro* (80 LVL) apmērā, bet daļēji līgumsodu – 15 *euro* apmērā, kopā piedzenot 242,66 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmās daļas noteikumiem, daļēji apmierinot prasību, daļēji apmierināms arī Prasītāja lūgums par tiesas izdevumu piedziņu no Atbildētāja. Prasītāja labā no Atbildētāja piedzenama valsts nodeva proporcionāli prasības apmierinātajai daļai – 37,91 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 22,06 *euro* (par tiesas sūtījumu piegādāšanu un izsniegšanu 4,70 *euro*, par publikācijas teksta sagatavošanu 1,71 *euro,* par publikācijas ievietošanu 15,65 *euro*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktu un 42. pantu no Atbildētāja valsts ienākumos piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,18 *euro* apmērā, jo ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi kopumā sastāda 11,88 *euro* (lietas 2. lapa), bet Prasītājs, iesniedzot prasību tiesā, samaksājis tikai 4,70 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, ir jānosaka procentu apmērs, kas pienākas prasītājam, ja ar tiesas spriedumu nodibinātā naudas samaksas saistība netiek izpildīta termiņā, kas noteikts labprātīgai sprieduma izpildei.

Līdz ar ko apmierināms Prasītāja lūgums par viņa tiesību noteikšanu saņemt sešus likumiskos procentus no simta gadā no nenomaksātās parāda pamatsummas, ievērojot Civillikuma 1763.panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu Atbildētājai nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Vadoties no teiktā, saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 199., 41., 195., 204.^{1},250.^{25} pantu tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt n o /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu **SIA „Procents"**, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, pamatparādu 113,83 *euro*, procentus 113,83 *euro*, līgumsodu 15 *euro*, kopā 242,66 *euro*, tiesas izdevumus: valsts nodevu 37,91 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 22,06 *euro*, **kopējā summā 302,63 *euro*** (trīs simti divi *euro* 63 centi)iemaksājot minēto summu Prasītāja norēķinu kontā LV32HABA0551021570204, AS „Swedbank"; pārējā daļā prasību noraidīt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, **valsts ienākumos** ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **7,18 *euro***(septiņi *euro* 18 centi).

Noteikt, ka spriedums labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā pēc tā stāšanās likumīgā spēkā.

Noteikt SIA „Procents" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no Atbildētāja likumiskos 6 % gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas – 113,83 *euro*, sākot ar sprieduma spēkā stāšanos dienu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Zemgales apgabaltiesā, sūdzību iesniedzot Jēkabpils rajona tiesā.

Tiesnese L. Bārbale